

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю), реєстр. № 5207 від 05.03.2021, внесений народним депутатом України Дубінським О.А. та альтернативних до нього законопроектів, - реєстр. № 5207-1 від 17.03.2021, внесений народним депутатом України Мотовиловцем А.В. та іншими; реєстр. № 5207-2 від 18.03.2021, внесений народним депутатом України Ю.Тимошенко та іншими, реєстр. № 5207-3 від 24.03.2021; внесений народним депутатом України Марусяком О.Р. та іншими, реєстр. № 5207-4 від 24.03.2021р.; внесений народним депутатом України Королевською Н.В. та іншими.

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 15 грудня 2021 року (протокол № 61) проект Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю), реєстр. № 5207 від 05.03.2021 р., внесений народним депутатом України Дубінським О.А. та альтернативних до нього законопроектів, - реєстр. № 5207-1 від 17.03.2021 р., внесений народним депутатом України Мотовиловцем А.В. та іншими; реєстр. № 5207-2 від 18.03.2021 р., внесений народним депутатом України Ю.Тимошенко та іншими; реєстр. № 5207-3 від 24.03.2021 р. внесений народним депутатом України Марусяком О.Р. та іншими; реєстр. № 5207-4 від 24.03.2021р., внесений народним депутатом України Королевською Н.В. та іншими.

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю), реєстр. № 5207 від 05.03.2021 р., внесений народним депутатом України Дубінським О.А., розроблено з метою уточнення на законодавчому рівні вимог до розташування залів гральних автоматів та букмекерських пунктів, що забезпечить сприяння боротьбі з ігровою залежністю серед молоді; уточнює зобов'язання банку щодо обмежень стосовно осіб, які провадять діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор в мережі Інтернет без наявності відповідної ліцензії; усуває суперечності при формуванні

складу Уповноваженого органу шляхом виправлення технічних помилок та протиріч між положеннями діючого Закону України від 14.07.2020 № 768 «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»(далі – Закон №768).

Що стосується альтернативних законопроектів:

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю) (реєстр. № 5207-1) визначений альтернативним до проекту реєстр. № 5207, водночас за своїм змістом фактично не дублює його положення, окрім виключення частини третьої статті 7 щодо виправлення технічних помилок та протиріч між положеннями діючого Закону № 768, які у подальшому можуть призвести до негативних правових наслідків щодо функціонування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" (щодо превенції гемблінгу (лудоманії) та попередження ігрової залежності) (реєстр. № 5207-2) визначений альтернативним до проекту реєстр. № 5207 від 05.03.2021, уточнює зобов'язання банку щодо обмежень стосовно осіб, які провадять діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор в мережі Інтернет без наявності відповідної ліцензії; посилює вимоги до розташування залів гральних автоматів та букмекерських пунктів відносно приміщень закладів освіти.

Відмінний від реєстр. № 5207 тим, що за своїм змістом не виправляє технічних помилок та протиріч між положеннями діючого Закону № 768, а також серед інших відмінностей:

- уточнює термін відповідальна гра, щодо осіб, які страждають гемблінг-залежністю (лудоманам) та заходів щодо попередження та мінімізації негативних наслідків від участі фізичної особи в азартній грі;
- встановлює вимоги щодо заборони реклами азартних ігор та/або організаторів азартних ігор, будь-якої іншої діяльності з рекламування азартних ігор та/або організаторів азартних ігор, в тому числі у мережі Інтернет.

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" (реєстр. № 5207-3) визначений альтернативним, яким серед іншого також пропонується внести зміни до Закону № 768 для усунення колізій та суперечності формування Уповноваженого органу; уточнює, що права інтелектуальної власності на Державну систему онлайн-моніторингу та її програмне забезпечення є об'єктами права державної власності і забороняється залучення третіх осіб до її адміністрування; також спрямований на виправлення існуючих інших технічних помилок та вдосконалює регулювання азартних ігор в Україні; пропонує сертифікацію грального обладнання, що підлягає сертифікації, та сертифікатів, які автоматично визнаються в Україні, запровадити не пізніше 1 січня 2022 року.

Проект Закону про заходи, направлені на боротьбу з ігровою залежністю та подолання негативних наслідків запровадження ринку азартних ігор (**реєстр. № 5207-4**), визначений альтернативним, хоча по суті не є таким. Як зазначено в пояснювальній записці, проект «направлений на боротьбу з ігровою залежністю та подолання негативних наслідків запровадження ринку азартних ігор, шляхом скасування закону про легалізацію азартних ігор та відновлення заборони грального бізнесу.», зокрема, пропонується:

- визнати таким, що втратив чинність Закон України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор";
- відновити дію Закону України "Про заборону грального бізнесу в Україні" у редакції, яка була чинною станом на 12 серпня 2020 року;
- встановити, що з дня набрання чинності цим Законом втрачають чинність зміни до законодавчих актів України, внесені на підставі Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор".

Що стосується питань, які віднесені до предметів відання **Комітету з питань цифрової трансформації** законопроектом реєстр. № 5207 пропонується внести зміни до Закону № 768, зокрема:

доповнити визначення «Реєстр осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх» положенням, згідно з яким Уповноваженому органу надається право приймати рішення стосовно фізичних осіб щодо обмеження доступу до гральних закладів та/або участі в азартних іграх;

доповнити положенням щодо включення за рішенням Уповноваженого органу до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, інформації про осіб з аналогічних реєстрів інших держав.

Законопроект реєстр. № 5207-2 пропонується доповнити визначення терміну «реєстр осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх» новими положеннями, згідно з якими Уповноваженому органу надається право приймати рішення щодо обмеження фізичним особам доступу до гральних закладів та/або участі в азартних іграх, а також згідно з якими право на подання заяви на обмеження відвідування гральних закладів та участь в азартних іграх надається близьким родичам та представникам громадських організацій.

Законопроект реєстр. № 5207-3 пропонується:

- доповнити нормою, відповідно до якої права інтелектуальної власності на Державну систему онлайн-моніторингу та її програмне забезпечення є державною власністю, а також щодо заборони залучення третіх осіб до адміністрування Державної системи онлайн-моніторингу;

- вилучити слово «виключно» з положення Закону № 768 яким встановлюється вимога щодо розміщення технічних засобів онлайн-системи організації азартних ігор виключно на території України;

- виключити дублююче положення щодо необхідності здійснення плати за перший рік дії ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор в покер в мережі Інтернет у строк не пізніше десяти днів з дня отримання заявником від Уповноваженого органу повідомлення про прийняття рішення про видачу ліцензії;

Міністерство фінансів України у своїх експертних висновках повідомляє, що підтримує проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю)» (реєстр. № 5207-1), всі інші проекти - реєстр. № № 5207, 5207-2, 5207-3 і 5207-4 не підтримуються.

Міністерство зауважує, що зазначена в законопроектах № № 5207, 5207-2 норма стосовно можливості обмеження рішенням Уповноваженого органу прав фізичних осіб відвідувати гральні заклади та брати участь в азартних іграх:

не узгоджується з іншими положеннями Закону № 768 в частині відсутності повноважень приймати такі рішення Уповноваженим органом;

суперечить низці положень Цивільного кодексу України як основного акта цивільного законодавства України;

може зумовити проблеми із забезпеченням прав і свобод людини і громадянина з точки зору захисту права на повагу до сімейного та приватного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

Також, проектами пропонується частину четверту статті 25 викласти в такій редакції: *«4. Банк, що здійснює банківську діяльність в Україні, або платіжні системи, що діють на території України, зобов'язані на вимогу Уповноваженого органу відмовляти у прийманні платежів на користь осіб, які за допомогою онлайн систем надають доступ до азартних ігор на території України без наявності відповідної ліцензії».*

Міністерство зазначає, що відповідно статті 5 Закону України «Про банки та банківську діяльність» органам державної влади і органам місцевого самоврядування забороняється будь-яким чином впливати на керівництво чи працівників банків у ході виконання ними службових обов'язків або втручатись у діяльність банку, за винятком випадків, передбачених законом.

При цьому законопроектом не передбачено, яким чином запропонована норма щодо зобов'язання банку на вимогу Уповноваженого органу відмовляти у прийманні платежів на користь осіб, які за допомогою онлайн систем надають доступ до азартних ігор на території України без наявності відповідної ліцензії, буде впроваджена та застосовуватися на практиці.

Запропонована зміна також не узгоджується з іншими положеннями статті 25 Закону № 768, у яких йдеться про встановлення обмежень для осіб, які організують, проводять чи надають доступ до азартних ігор без відповідної ліцензії.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей (КРАІЛ) у своїх висновках повідомляє, що проект № 5207-1 підтримується та може бути прийнятий за основу та в цілому. Інші проекти - № № 5207, 5207-2, 5207-3 можуть бути прийнятими за основу з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій; проект № 5207-4 не підтримується.

КРАІЛ зазначає, що в законопроекті № 5207-2 запропонована розробником у пункті 3 проекту Закону редакція пункту 12 частини першої статті 8 Закону № 768 запроваджує «Реєстр самообмежених осіб». Разом з цим, поза межами правового регулювання залишаються питання щодо порядку його ведення, порядку

включення інформації, внесення змін до такого реєстру, статус реєстру, а також суб'єктів уповноважених на відповідні дії щодо цього реєстру. Крім того, Законом № 768 вже передбачено ведення «Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь у азартних іграх».

З боку Міністерства цифрової трансформації України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації зауважень та пропозицій немає.

На думку народних депутатів України – членів Комітету з питань цифрової трансформації, зазначені проекти містять досить значний обсяг порушених у законопроектах питань, зокрема:

спрямовання на створення умов для зниження соціальних ризиків, пов'язаних з їх організацією та проведенням азартних ігор, зокрема, в мережі Інтернет; усунення ризиків виникнення захворюванні – лудоманії (ігрової залежності), насамперед серед молоді, у зв'язку з чим посилюються вимоги до розташування залів гральних автоматів та букмекерських пунктів відносно приміщень закладів освіти (№ 5207, № 5702-2);

уточнення зобов'язань банку щодо обмежень стосовно осіб, які провадять діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор в мережі Інтернет з порушенням вимог Закону, в т.ч. без наявності ліцензії (№ 5207, № 5702-2);

встановлення вимог щодо заборони реклами азартних ігор та/або організаторів азартних ігор, будь-якої іншої діяльності з рекламування азартних ігор та/або організаторів азартних ігор, в тому числі у мережі Інтернет (№ 5702-2); визначення належності Державної системи онлайн-моніторингу та її програмного забезпечення до об'єктів права державної власності з неможливістю залучення третіх осіб до її адміністрування (№ 5207-3);

пропозиція про заборону грального бізнесу в Україні (№ 5207-4);

усунення колізій та суперечності формування Уповноваженого органу, уточнення та виправлення існуючих інших технічних помилок тощо (№ 5207, 5207-1, № 5207-3).

Народні депутати за результатами обговорення зазначили про те, що:

1. В законопроекті № 5207 пропонується після частини третьої статті 5 доповнити новою частиною четвертою такого змісту:

«4. На підставі рішення Уповноваженого органу до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, включається інформація про осіб, які внесені до аналогічних реєстрів інших держав.»

Але не міститься механізмів щодо обміну інформацією між державами, унормованих підстав для такого обміну, особливостей обміну персональними даними фізичних осіб між державами, використання та зберігання персональних даних фізичних осіб.

2. В законопроекті № 5207-3 пропонується частиною третьою розділу I законопроекту вилучити слово «виключно» з другого речення частини третьої статті 23 Закону № 768, яким встановлюється вимога щодо розміщення технічних

засобів онлайн-системи організації азартних ігор та за допомогою яких надаються послуги, виключно на території України.

Тобто, у разі прийняття законопроекту в запропонованій редакції є ризики, що організатори азартних ігор отримають можливість розміщувати технічні засоби онлайн-системи поза межами території України.

Слід зазначити, що згідно з пунктом 1 частини другої статті 9 Закону № 768 *для здійснення державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор уповноважені посадові особи КРАІЛ мають право доступу в установленому законодавством порядку на територію і до приміщень організаторів азартних ігор, гральних закладів організаторів азартних ігор.*

Розміщення технічних засобів онлайн-системи поза межами території України може призвести до відсутності можливості доступу до приміщень організаторів азартних ігор та унеможливить здійснення заходів державного нагляду (контролю) представниками КРАІЛ.

Разом з тим чинна на сьогодні норма в Законі № 768 щодо необхідності розміщення всіх технічних засобів онлайн-системи виключно на території України сприятиме створенню на території України нової та сучасної високотехнологічної інфраструктури, що позитивно вплине на рівень залучення працівників ІТ-індустрії та супутніх сфер, до створення таких систем в Україні.

Тому, пропонуємо виключити частину третю розділу I законопроекту.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики врахувати вищезазначені зауваження і пропозиції під час доопрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (щодо сприяння боротьбі з ігровою залежністю), реєстр. № 5207 від 05.03.2021 р., внесений народним депутатом України Дубінським О.А. та альтернативних до нього законопроектів - реєстр. № 5207-1, реєстр. № 5207-2, реєстр. № 5207-3, реєстр. № 5207-4.

2. Направити висновок Комітету з даного питання до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. Крячко